

GLOBAL TINCHLIK VA BAG'RIKENGLIK TARBIYASI -ZAMONAVIY  
TA'LIMNING DOLZARB PEDAGOGIK MASALASI.

O'zbekiston  
tumani  
2 son texnikumi  
Tarbiya  
fani o'qtuvchisi  
Tolipova  
Nargizaxon

## Annotatsiya

Mazkur ilmiy maqolada globallashuv sharoitida global tinchlik va bag'rikenglik tarbiyasining ijtimoiy-pedagogik mohiyati, uning yosh avlodni ma'naviy-axloqiy jihatdan kamol toptirishdagi o'rni yoritilgan. Ta'lim tizimida, xususan Tarbiya fanida tinchliksevarlik, tolerantlik va millatlararo totuvlik g'oyalarini shakllantirishning ilmiy-nazariy asoslari hamda amaliy mexanizmlari tahlil qilingan. Maqolada yoshlarni ekstremizm, zo'ravonlik va radikal qarashlardan himoya qilishda bag'rikenglik tarbiyasining ahamiyati asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: global tinchlik, bag'rikenglik, tolerantlik, tarbiya, globallashuv, yoshlar, umuminsoniy qadriyatlar.

## Kirish

Bugungi kunda insoniyat taraqqiyoti yangi bosqichga ko'tarilayotgan bir paytda global miqyosdagi muammolar ham tobora murakkablashib bormoqda. Xususan, turli hududlarda yuzaga kelayotgan qurolli mojarolar, diniy va milliy ziddiyatlar, ekstremizm va terrorizm tahdidi global tinchlik masalasini dolzarb ijtimoiy-pedagogik

muammoga aylantirdi. Ushbu jarayonlar yosh avlod ongiga salbiy ta'sir ko'rsatmasligi uchun ta'lim-tarbiya tizimi oldiga yangi vazifalar qo'yilmoqda.

Globallashuv sharoitida axborot almashinuvi tezlashib, turli madaniyatlar o'zaro integratsiyalashmoqda. Bu holat bir tomondan taraqqiyotga xizmat qilsa, ikkinchi tomondan milliy o'zlikni anglash, bag'rikenglik va ijtimoiy barqarorlik masalalarini yanada muhimlashtirmoqda. Shu bois, yoshlarni tinchliksevarlik va bag'rikenglik ruhida tarbiyalash zamonaviy ta'lim tizimining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

#### Global tinchlik tushunchasining ilmiy-pedagogik mohiyati

Ilmiy adabiyotlarda global tinchlik tushunchasi jamiyatda zo'ravonliksiz hayot, ijtimoiy adolat va inson huquqlarining ta'minlanishi bilan izohlanadi. Pedagogik nuqtai nazardan global tinchlik tarbiyasi shaxsda murosaga tayyorlik, muloqot madaniyati va nizolarni tinch yo'l bilan hal etish ko'nikmalarini shakllantirishga qaratilgan.

Ta'lim jarayonida global tinchlik g'oyalarini singdirish orqali o'quvchilarda zo'ravonlikka nisbatan salbiy munosabat, ijtimoiy mas'uliyat va hamkorlik madaniyati rivojlanadi.

---

#### Bag'rikenglik tarbiyasining ijtimoiy-pedagogik ahamiyati

Bag'rikenglik (tolerantlik) jamiyatda tinchlik va barqarorlikni ta'minlovchi muhim ijtimoiy omillardan biridir. U shaxsning boshqa millat, din, madaniyat va dunyoqarash vakillariga hurmat bilan munosabatda bo'lish qobiliyatini ifodalaydi.

Bugungi globallashuv sharoitida bag'rikenglik yoshlarning ijtimoiy moslashuvini ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Bag'rikenglik ruhida tarbiyalangan yoshlar ijtimoiy nizolarga murosali yondashadi, ekstremistik g'oyalarga qarshi ma'naviy immunitetga ega bo'ladi hamda fuqarolik jamiyati rivojiga munosib hissa qo'shadi.

---

Tarbiya fanida global tinchlik va bag'rikenglik g'oyalarini shakllantirish

Tarbiya fanining mazmuni yoshlarni umuminsoniy va milliy qadriyatlarga sodiq shaxs sifatida tarbiyalashga qaratilgan. Ushbu fan doirasida global tinchlik va bag'rikenglik g'oyalari muammoli vaziyatlar asosida bahs-munozaralar, tarixiy va zamonaviy misollar tahlili, jamoaviy loyihalar hamda ijtimoiy faoliyat orqali shakllantiriladi.

Mazkur yondashuvlar o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirib, ularni ijtimoiy hayotga ongli ravishda tayyorlaydi.

### Xulosa

Xulosa qilib aytganda, global tinchlik va bag'rikenglik tarbiyasi zamonaviy ta'lim tizimining ajralmas tarkibiy qismi hisoblanadi. Tarbiya fanida mazkur g'oyalarni ilmiy asosda va tizimli tarzda singdirish orqali yosh avlodda tinchliksevarlik, insonparvarlik va fuqarolik mas'uliyatini shakllantirish mumkin. Bu esa barqaror va totuv jamiyatni barpo etishning muhim omili hisoblanadi.

Фойдаланилган адабиётлар

1. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat — yengilmas kuch. Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
2. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. Toshkent: O'zbekiston, 2021.
3. Tolipov O'., Usmonboyeva M. Pedagogika nazariyasi. Toshkent: Fan, 2019.
4. UNESCO. Learning to Live Together. Paris, 2014.
5. Banks J.A. Multicultural Education: Issues and Perspectives. New York, 2016.

Муаллиф ҳақида ма'лумот

F.I.Sh.: \_

Ish joyi: \_

Lavozimi: \_

Ilmiy darajasi: \_

E-mail: \_